25/04/2019

Η προσευχή του Ιησού στην Γεσθημανή

/ Γνώμες

«Η εν Γεσθημανή προσευχή του Χριστού είναι αναμφιβόλως η υψίστη πασών των προσευχών κατά την εσωτερικήν αυτής αξίαν και την κοσμοσωτήριον δύναμιν…Ως ιστορικόν γεγονός δεν διήρκεσεν επί μακρόν’ ως πνευματική όμως πράξις Θείας αγάπης έλαβεν αρχήν πρό καταβολής κόσμου (βλ. Α’ Πέτρ. α’ 20), και δεν παύει να ενεργή μέχρι σήμερον».

Όπως αναφέρει ο μακαριστός Αρχιμανδρίτης Σωφρόνιος Σαχάρωφ στο βιβλίο του «Οψόμεθα τον Θεόν καθώς εστί», περί της Γεσθημανίου προσευχής του Ιησού.

Τό γεγονός αυτό, που αποτελεί κατά τον ίδιο μία από τις πολυτιμότερες αποκαλύψεις περί Θεού και ανθρώπου, εικονίζεται από τούς δύο μεγάλους καλλιτέχνες Μιχαήλ Αστραπά και Ευτύχιο στον κύκλο του Πάθους, στο νότιο τοίχο της νότιας κεραίας του Σταυρού στην εκκλησία της Παναγίας της Περιβλέπτου στην Αχρίδα, (σήμερα Άγιος Κλήμης). Είναι επιβλητική και κατέχει εξέχουσα θέση στον κύκλο αυτό.

Ο Κύριος, συνεχίζει ο μακαριστός γέροντας, συμπεριέλαβε σ’ αυτή την προσευχή

πάν ό,τι εγένετο από της εμφανίσεως στην ζωή του Πρώτου Αδάμ μέχρι του εσχάτου ανθρώπου, ο οποίος πρόκειται να γεννηθή εκ γυναικός. Αυτός που έκτισε την Θεία κοσμική αρμονία δεν μπορούσε να μήν θλίβεται συναντώντας παντού την αφόρητη διαστροφή του πρωτόκτιστου κάλλους από τις αισχρές και εγκληματικές ανθρώπινες πράξεις. Όλοι γνωρίζουμε ότι όσο βαθύτερα αγαπάμε, τόσο οδυνηρότερα ζούμε και την ελάχιστη ακόμη σύγκρουση. Τί όμως αισθανόταν Αυτός, η προαιώνιος Αγάπη, όταν με τόσο μίσος απέρριψαν την μαρτυρία Του περί του Πατρός; Αυτός τον οποίο η Εκκλησία ονομάζει Ήλιον της Δικαιοσύνης, παρέδωκε Εαυτόν εις την πονηρά κρίση εκείνων οι οποίοι Τόν κατεδίκασαν σε θάνατο. Αυτός, η Υποστατική Αλήθεια, συκοφαντήθηκε, ατιμάστηκε αναιδώς, επλήγη ασπλάχνως και χλευάστηκε χυδαίως.

Γιά να προσεγγίσουμε συνειδητά έστω και λίγο για την κατανόηση του γεγονότος εκείνων των τραγικών ημερών για όλη την ιστορία του κόσμου, για να κατοπτεύσουμε υπαρκτικώς έστω και «δι’εσόπτρου εν αινίγματι» την οδό που διήλθε ο Χριστός, είναι αναγκαίο να υποστούμε πλήθος δοκιμασιών.

Τά διαδοχικά επεισόδια στην παράσταση τιτλοφορούνται’ «Η Προσευχή», «Η Ραθυμία», «Η Δευτέρα Προσευχή», και με χωρία, από το κατά Ματθαίον ευαγγέλιο (39&40) σημειώνονται η προσευχή και ο λόγος του Χριστού προς τούς Μαθητές. Ο φωτεινός και καθάριος όγκος του Όρους των Ελαιών, με όμορφες συστάδες δέντρων και θάμνων προσφέρει με πλατιές καμπύλες τον ανήσυχο τόπο του δράματος. Ένα ζεύγος μικρών αγγέλων Του παραστέκεται εκφραστικό. Οι μαθητές κοιμούνται αποκαμωμένοι και ο Κύριος έρχεται δεξιά και απευθύνει το λόγο στον Πέτρο που ξυπνά ταραγμένος. Τό ίδιο και ο Ιωάννης απέναντι , και πιό πέρα ο άλλος μαθητής που απλώνει το χέρι και εγείρει τον κοντινό του στο κέντρο. Οι ζωηρές και πολύτροπες στάσεις των Αποστόλων αποδίδουν με φυσικότητα αλλά και με επιτήδευση πληθωρικού δραματικού τόνου, που μεταφέρουν με πλαστική αντήχηση οι πτυχές στα φορέματα την ταραχή και τον φόβο που αποτύπωσε ο ύπνος. Ξεχωρίζει η στάση του Πέτρου που ανακάθεται ξαφνιασμένος με τα νώτα στον θεατή.

Η προσευχή είναι ατελεύτητος δημιουργία ανωτέρα πάσης τέχνης ή επιστήμης. Διά της προσευχής εισερχόμαστε σε κοινωνία με το Άναρχο Όν. Ή αλλιώς η ζωή του όντως Όντος Θεού εισχωρεί εν ημίν διά του αγωγού της προσευχής. (Αρχιμ. Σωφρονίου’ Περί προσευχής). Ο Κύριος προσηύχετο μέχρι αιματηρού ιδρώτα όχι για την δική του αμαρτία, αλλά για την δική μας απώλεια. Παρ’ όλα αυτά και ο Ίδιος κατά την ανθρώπινη φύση Του έπρεπε να διέλθη τον αγώνα της πλήρους κενώσεως όπως αυτή ήταν στον ουρανό ήδη τετελειωμένη στην θεότητά Του εν σχέσει προς τον Πατέρα. Περί του «ποτηρίου» τούτου προσευχόταν ο Κύριος ως

άνθρωπος. Δι’ Αυτού απεκαλύθφη εις ημάς ο χαρακτήρας του Θεού της Αγάπης. Η τελειότητα αυτής της αγάπης έγκειται στο ότι η αγάπη αυτή είναι ταπεινή, δηλαδή προσφέρεται άνευ επιφυλάξεως. Ο Πατήρ εν τή γεννήσει του Υιού κενούται ολοτελώς .Αλλά και ο Υιός επιστρέφει το πάν εις τον Πατέρα. Αυτή ακριβώς την πράξη της τελείας κενώσεως τέλεσε ο Κύριος εν τή σαρκώσει Αυτού εν τή Γεσθημανή και επί του Γολγοθά. (Αρχιμ. Σωφρονίου’ Οψόμεθα τον Θεόν καθώς εστί).

«Η καθαρά προσευχή δεν δίνεται σε όσους μελετούν πολύ».(Αρχιμ. Σωφρονίου’ Περί πνεύματος και ζωής). «Όταν επισκεφθή τον άνθρωπο έστω και σκιά της Γεθσημανίου προσευχής, θραύονται τα δεσμά του εγωϊστικού ατόμου και εισάγεται ούτος εις νέαν μορφήν προσωπικού, υποστατικού είναι, κατ’ εικόνα της υποστάσεως του Μονογενούς Υιού…Εάν τις ενωθή μετ’ Αυτού διά της ομοιώσεως του θανάτου εν βαθεία υπέρ του κόσμου προσευχή και αφορήτω δίψη διά την σωτηρία των ανθρώπων, προγεύεται την ομοίωσιν της αναστάσεως». (Αρχιμ. Σωφρωνίου’ Οψόμεθα τον Θεόν καθώς εστί).